

PFA'S RETNINGSLINJER FOR EKSKLUSION AF SELSKABER OG LANDE

PFA's politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer udøves i henhold til bredt anerkendte internationale konventioner og FN principper som PRI og FN Global Compact såvel som FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhverv (UNGPs).

PFA er en aktiv investor med formål om at skabe størst muligt langsigtet afkast på ansvarlig vis til kunderne. Det betyder bl.a., at vi stiller krav til de selskaber, vi investerer i. Ud over traditionelle økonomiske parametre vurderer vi også virksomheder på deres produkter samt produktions- og handelsforhold; vi lægger vægt på, at virksomhederne har en god selskabsledelse samtidig med, at de har ordentlige forhold for medarbejdere, samarbejdspartnere og miljøet.

PFA's Responsible Investment Board (RI Board) overvåger efterlevelsen af politikken for ansvarlige investeringer, drøfter etiske dilemmaer og indstiller i yderste konsekvens til eksklusion af selskaber og lande til koncerndirektionen.

1. Retningslinjer for eksklusion af selskaber

1.A. Systematisk eksklusion vedr. kontroversielle våben

PFA ønsker ikke at investere i selskaber, der er involveret i produktion af kontroversielle våben som klyngevåben, anti-personelle landminer og atomvåben. Over for denne selskabstype fører PFA en ikke-involveringsstrategi, og selskaberne ekskluderes systematisk fra alle investeringsaktiviteter, uden

forudgående dialog med selskabet. Det er PFA's screenings- og engagement selskab, der leverer data på, hvilke selskaber, der er involveret i produktion af kontroversielle.

PFA ekskluderer selskaber, som er i konflikt med følgende traktater og konventioner:

- FN-konventionen for visse konventionelle våben (CCW herunder protokoller I-V)
- FN-konventionen mod biologiske våben (BWC)
- FN-konventionen mod kemiske våben (CWC)
- FN-konventionen mod anti-personelle landminer (Ottawa-konventionen)
- FN-konventionen mod klyngevåben (Oslo-konventionen)

1.B. Eksklusion som en del af aktivt ejerskab

PFA ønsker ikke at være associeret til konventionsstridige aktiviteter gennem sine investeringer og har en forventning om at de selskaber, der investeres i respekterer internationale konventioner og retningslinjer om respekt for bl.a. menneskerettigheder og miljøet.

PFA får screenet sine aktie- og obligationsinvesteringer og har defineret en proces for aktivt ejerskab. Hvis et selskab, som vi investerer i, er i konflikt med vores politik eller retningslinjer påbegyndes en dialog med selskabet.

- Vi prioriterer at have dialogen som et første skridt for at påvirke selskabet til at ændre praksis.
- Hvis et selskab bryder PFA's politik, vurderes bruddets omfang, alvorlighedsgraden, frekvensen og om det har været systematisk og med fuldt overlæg.
- Hvis PFA vurderer at det er overvejende sandsynligt at selskabet ikke ønsker eller vil forbedre forholdene, fører dette til eksklusion. En sådan situation kommer f.eks. til udtryk ved at selskabet ikke responderer på dialog eller trækker dialogen i langdrag uden at ændre praksis og handling.
- Eksklusion genovervejes, når det kan påvises, at de forhold, der er årsag til eksklusionen er ophørt, det pågældende selskab har forbedret sine rutiner eller at selskabet på anden troværdig vis søger at forbedre sin adfærd i tilstrækkelig grad.

- Det er PFA's Responsible Investment Board (RI Board), der vurderer og indstiller til eksklusion af selskaber og beslutningen godkendes endeligt i koncerndirektionen.

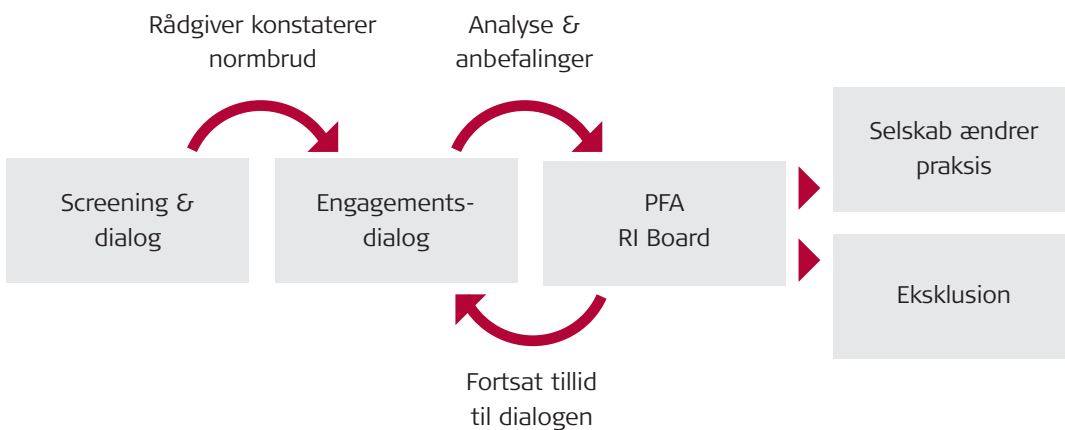
1.C Offentliggørelse af eksklusion og dialog med selskaber på pfa.dk

PFA offentliggør løbende sin direkte aktiv ejerskabsdialog med selskaber i en log på PFA's hjemmeside. Når et selskab ekskluderes gives der en kort begrundelse, som offentliggøres samtidig med at selskabet tilføjes til PFA's samlede eksklusionsliste.

Efter offentliggørelsen, informeres selskabet også om eksklusionen og årsag til denne.

Eksterne forvaltere informeres om eksklusionen, og de skal på den baggrund tilpasse de investeringer, de foretager på PFA's vegne

Eksklusionslisten revideres som minimum hvert halve år.

2. Retningslinjer for eksklusion af lande (opkøb af statsobligationer i et land)

PFA ønsker at investere i statsobligationer på ansvarlig vis, og investeringerne følger PFA's politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer i statsobligationer, som er baseret på internationale FN konventioner og retningslinjer, samt anerkendte principper for ansvarlige investeringer. Det er dog hverken muligt eller intentionen at PFA bedriver aktivt ejerskab overfor fremmede stater.

2.A Sanktioner imod opkøb af statsgæld

PFA screener landene efter den metode, PFA har udviklet for landescreening. Metoden er baseret på tre trin, som er beskrevet nedenfor. Lande omfattetaf dansk tiltrådte sanktioner mod opkøb af statsgæld ekskluderes uden videre analyse.

2.B Ikke investerbare lande

Landene der er investerbare vurderes efter Country Score Modellen, som er kriterier baseret på en række indikatorer og indeks. Vurderes landets samlede score ikke at være tilfredsstillende, skal landet videreanalyseres for at vurdere om det er investeringseget eller ej.

Det er RI Boardet, der vurderer og indstiller om et land er investeringseget, og beslutningen godkendes endeligt i koncerndirektionen.

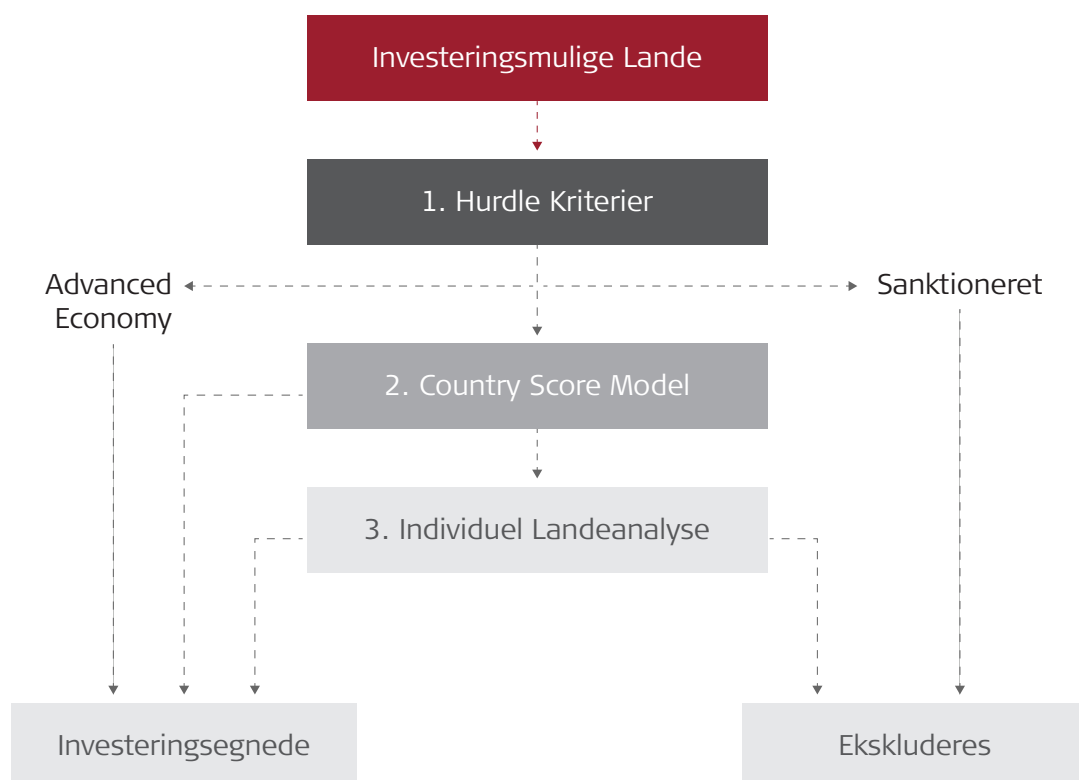
2.C Offentliggørelse af eksklusion

PFA offentliggør de lande, der ekskluderes på eksklusionslisten sammen med en kort begrundelse.

Eksklusionen af lande vil blive gennemgået minimum halvårligt for at sikre at grundlaget for eksklusionen stadig er gældende. Dette gøres ved at inddrage relevante datakilder i forbindelse med landescreeningen.

PFA's landescreening trin for trin

Screeningen baseres på 3 trin med udgangspunkt i alle investeringsmulige lande: Investeringsmulige omfatter ca. 2/3 af alle verdens lande.

Trin 1 - Hurdlekriterier

Landet vurderes via hurdlekriterier i henhold til IMF's kategorisering af 'Advanced Economy', og om der foreligger sanktioner imod opkøb af statsgæld i landet. De ikke-kategoriserede lande uden sanktioner går videre til næste trin.

Trin 2 - Country Score Model

Landet vurderes efter Country Score Modellen, som er kriterier baseret på en række internationalt anerkendte indikatorer og indeks, der dækker både menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption. Vurderes landets samlede score ikke at være tilfredsstillende, skal landet videreanalyseres.

Trin 3 - Individuel landeanalyse

Landet vurderes på baggrund af en landeanalyse, som er baseret på en række beskrivende indikatorer fra internationale anerkendte kilder, som bl.a. skal bidrage til at afdække landets og befolkningens situation og udvikling på en række områder. Herefter vurderes landet investeringsejnet eller ej.

På alle trin i screeningsprocessen vil aktuelle hændelsesforløb, der endnu ikke er medtaget i de anerkendte kilder, kunne vurderes så vigtige, at PFA vælger enten at ekskluderer landet på baggrund af hændelserne eller at gennemføre yderligere trin i screeningen.